

Title:

Furlan, Mira

Person type:

Osoba

History:

Mira Furlan (07.09.1955. - 20.01.2021.), hrvatska glumica. Diplomirala je 1978. glumu na Akademiji za kazalište, film i televiziju (danas Akademija dramske umjetnosti) u Zagrebu, 1978-91. bila je članica Drame HNK-a u Zagrebu, a od kraja 1970-ih glumila je i na filmu i televiziji, dosegnuvši tijekom 1980-ih status jedne od najpopularnijih hrvatskih i jugoslavenskih glumica te je na filmskom festivalu u Puli dobila Zlatne arene za sporednu žensku ulogu 1982. u filmu Kiklop redatelja Antuna Vrdoljaka i za glavnu žensku ulogu 1986. u filmu Lepota poroka crnogorskog redatelja Živka Nikolića. Širok raspon u tumačenju suvremenih i urbanih junakinja ukorijenjenih u socijalni milje pokazala je u filmovima redatelja Rajka Grlića, U raljama života (1984.) i Za sreću je potrebno troje (1985.), potom u Osuđenima (Zoran Tadić, 1987.) i Steli (Petar Krelja, 1990.), kao i u slovenskom filmu Ljubavi Blanke Kolak (Ljubezni Blanke Kolak, Boris Jurjašević, 1987.), srpskom filmu Braća po materi (Zdravko Šotra, 1988., nagrađena na festivalu u Puli), a glumila je i zapaženom bosanskohercegovačkom partizanskom filmu Gluvi barut (Bahrudin Bato Čengić, 1990.).

Na televiziji se istaknula u seriji Velo misto (Joakim Marušić, 1980-81.), u ulozi Kate, potom u tri epizode ratne serije Nepokoreni grad (E. Galić, 1982.), prve četiri sezone dječje serije Smogovci (Milivoj Puhlovski, 1982-89.) te u Tuđincu (E. Galić, 1992.). U kazališnim ulogama zapažena je, međutim, mahom u klasičnim predlošcima, energične prisutnosti. Nastupala je i u Teatru &TD u Zagrebu, na Dubrovačkim ljetnim igrama te na Splitskom ljetu. U jesen 1991. otišla je u SAD gdje je od 1992. bila članica Actors Studija u New Yorku te nastupala u više kazališta (Indiana Repertory Theatre u Indianapolisu, The Second Drama Quartet u Los Angelesu, The Hudson Guild u Los Angelesu, gdje je 1995. nagrađena za naslovnu ulogu u Sofoklovoj Antigoni, The New Group u New Yorku), a također je predavala na New York Film Academy (Los Angeles Faculty). Nakon 2000. ponovno je povremeno nastupala u hrvatskim kazalištima – Kazalištu Ulysses na Brijunima te u HNK-u Ivana pl. Zajca u Rijeci.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1955-2021 g.

Functions:

Glumica

Title:

Negri, Pola

Person type:

Osoba

History:

Pola Negri (03.01.1897. - 01.08.1987.), njemačko-američka glumica poljskoga podrijetla. Isprva balerina u Sankt Peterburgu, od 1913. nastupala u kazalištu u Varšavi, od 1917. u kazalištu M. Reinhardta u Berlinu. Nastupajući od 1914. i na filmu, veliku je popularnost stekla ulogama fatalnih ili mondenih žena, posebno u filmovima E. Lubitscha *Oči mumijske* (*Die Augen der Mumie Ma*, 1918.), *Carmen* (1918.), *Gospođa Dubarry* (*Madame Dubarry*, 1919.), *Sumurun* (1920.), *Brdska mačka* (*Die Bergkatze*, 1921.), *Plamen* (*Die Flamme*, 1922.). Od 1922. u Hollywoodu, gdje je s istim uspjehom tumačila tipološki slične uloge, uglavnom hirvitih i ekstravagantnih strankinja, npr. u Lubitschevu *Zabranjenom raj* (*Forbidden Paradise*, 1924., kao *Katarina Velika*) te *Hotelu Imperial* (1927.) i *Ženi pred sudom* (*The Woman on Trial*, 1928.) – oba u režiji M. Stillera. Jedna od najvećih zvijezda nijemoga filma; nakon pojave zvučnoga filma vratila se u Njemačku. Vrativši se 1941. u SAD, ubrzo se povukla.

Place:

Berlin

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Poljski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1897-1987 g.

Functions:

Glumica

Title:

Gvozdanović, Vladimir Peter

Person type:

Osoba

History:

Vladimir Peter Goss (pravo ime Vladimir Gvozdanović, 03.01.1942.), hrvatski povjesničar umjetnosti i književnik. Diplomirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1966.), a doktorirao na Cornell University u Ithaci (1972.). Profesor povijesti umjetnosti na Sveučilištu Michigan (1972–82.). Istražuje srednjovjekovnu umjetnost, osobito razdoblje predromanike i romanike, srednjovjekovne gradove u Hrvatskoj i renesansnu skulpturu u Dalmaciji. Objavljuje romane, piše za dnevne novine. Djela: Rana hrvatska arhitektura (Early Croatian Architecture, 1987.), Washingtonska fronta (1994.).

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1942 g.

Functions:

Povesničar umjetnosti i pisac

Title:

Grić, Rajko

Person type:

Osoba

History:

Rajko Grić (02.09.1947.), hrvatski filmski redatelj i scenarist. Diplomirao je 1971. filmsku i TV režiju u Pragu. Predavao je filmsku režiju i montažu na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu 1972–74. i 1989–91. (1990. redoviti profesor), a od 1992. profesor je na Sveučilištu Ohio u Athensu (SAD). Vodio je međunarodnu Imaginarnu akademiju u Grožnjanu 1995–2001., a 1999–2009. umjetnički je direktor filmskoga festivala u Motovunu, kojega je i suutemeljitelj. Debitirao je nagrađivanim kratkometražnim filmom Sve jedno drugo pojede (1971.), a prvi mu je dugometražni igrani film Kud puklo da puklo (1974.), uklopljen u struju društvenokritičkoga, kasnomodernističkog filma u hrvatskoj kinematografiji 1970-ih (nagrađen na festivalu u Puli), kojoj pripada i Bravo maestro (1978., Velika srebrna arena u Puli). Sljedećim trima filmovima koji čine jezgru njegova opusa Samo jednom se ljubi (1981.), U raljama života (1984., Zlatna arena za režiju), prema romanu Dubravke Ugrešić, i Za sreću je potrebno troje (1986.), istaknuo se kao predvodnik postmodernističkih tendencija u hrvatskom filmu 1980-ih. Istovrsnu je poetiku – karakterističnu za Prašku filmsku školu kojoj je pripadao – uspjelo ponovio u dvama kasnim ostvarenjima Neka ostane među nama (2010., Velika zlatna arena za film i Zlatna arena za režiju) i Ustav Republike Hrvatske (2016., Zlatna arena za scenarij). Dobitnik je Nagrade "Vladimir Nazor" za životno djelo (2017.).

Place:

Sjedinjene Američke Države

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1947 g.

Functions:

Redatelj i scenarist

Title:

Lorre, Peter

Person type:

Osoba

History:

Peter Lorre (26.06.1904. - 23.03.1964.), njemačko-američki glumac. Rođen u židovskoj obitelji u Ugarskoj koja je za I. svjetskog rata preselila u Beč. Glumiti je počeo u Beču, a potom nastupao u švicarskim, austrijskim i njemačkim kazalištima. Na filmu od 1928., isprva u nezaapaženim ulogama, a proslavio se ulogom psihopatskog ubojice u filmu M (1931.) Fritza Langa. Nakon dolaska nacionalsocijalista na vlast emigrirao u Francusku, Veliku Britaniju i napokon u Hollywood. U SR Njemačkoj režirao je 1951., u ekspresionističkoj maniri, film o suočavanju s nacizmom Izgubljen (Der Verlorene). Poslije mu karijera stagnira te nastupa na televiziji te naposljetku u niskobudžetnim produkcijama filmova strave producenta Rogera Cormana. Ostali značajniji filmovi: Čovjek koji je previše znao (The Man Who Knew Too Much, 1934.), Tajni agent (Secret Agent, 1935.), oba u režiji Alfreda Hitchcocka, Zločin i kazna (Crime and Punishment, Joseph von Sternberg, 1935.), Malteški sokol (The Maltese Falcon, John Huston, 1941.), Casablanca (Michael Curtiz, 1942.), Arsen i stare čipke (Arsenic and Old Lace, Frank Capra, 1944.).

Place:

Beč (Austrija)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Engleski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:

1904-1964 g.

Functions:

Glumac